

Козловська Ірина,
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Науковий керівник: **Славіна Н.А.,**
к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

КОНЦЕПЦІЯ СИТУАЦІЙНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ МЕНЕДЖМЕНТУ

З розвитком і формуванням сучасного менеджменту завдання організації управління підприємством стають все більш складними та суперечливими. За таких умов розробка управлінських рішень вимагає аналізу конкретних ситуацій за усіма перемінними факторами, оцінки їх впливу на діяльність підприємства та результатів його функціонування. Тому виникла необхідність знову повернутись до розробки та застосування ситуаційного підходу в управлінні, як можливості прямого привнесення науки до конкретних ситуацій та умов.

Особливістю ситуаційного підходу є те, що його прибічники розглядають пряме застосування науки управління в тому, щоб навчити менеджерів „ситуаційному мисленню”, тобто умінню вірно оцінювати управлінсько-виробничі ситуації та знаходити виходи із них. Як правило, ситуація в менеджменті включає поряд із управлінським завданням, незадовільний стан справ, невирішені питання [1, с.213-214].

Нами досліджено еволюцію розвитку концепції ситуаційного підходу і запропоновано розглядати її так Розгляд ситуації як важливого явища не є чим-небудь новим в сучасній управлінській теорії. Йдучи набагато вперед свого часу, Мері Паркер Фоллет ще в 20-ті роки говорила про „закон ситуації”. Вона

відзначала, що „різні ситуації вимагають різних типів знань”, і що людина, яка володіє знаннями стосовно тільки до однієї ситуації, прагне бути в добре керованих ділових організаціях, за інших рівних умов. Однак, лише наприкінці 60-х років ХХ ст., концепція ситуаційного підходу набула найбільшого розвитку, розглянувши вплив різних факторів на організацію і на ефективність управління.

Ситуаційний підхід прагне пов'язати конкретні прийоми та концепції з певними конкретними ситуаціями для того, щоб досягти цілей організації найбільш ефективно. На практиці він дозволяє менеджеру:

- поруч з цілісним уявленням об'єкту управління та його функціонування в зовнішньому середовищі, здійснювати ефективне управління певною ситуацією прийняттям рішень;

- приймати рішення, базуючись на аналізі та розумінні ситуації, динаміки її змін, а не виходячи із традиційного принципу спроб і помилок, припускаючи, що в діяльності організації (особливо однакового профілю) є багато спільного, в той час, як ситуація є індивідуальною і управлінське рішення необхідно приймати в тій конкретній ситуації, яка склалася для об'єкту управління на даний момент[3, с.146].

Більшість теорій управління можуть бути застосовані лише для вирішення вузького кола проблем, пояснюючи лише якусь частку реальності. Але, якщо лише вийти за ці вузькі межі, теорія чи не спрацьовує взагалі, чи може перекручувати результати. Цих недоліків спроможний уникнути ситуаційний підхід. Тому, вчені в галузі сучасного менеджменту постійно повертаються до його вивчення та визначення значущості в реальній управлінській діяльності.

В цьому напрямку заслуговує на увагу розроблена Дейлом Е. Зандом класифікація ситуацій, як основа ситуаційного управління. Він стверджує, що замість того, щоб обговорювати невизначеність в її загальному вигляді, доцільно визнати, що визначеність ситуації залежить не від чогось іншого, а від її структури. Ситуація з високим ступенем визначеності, чи з низьким ступенем невизначеності – це добре структурована ситуація, що має характеристики

повторюваних робочих дій, фізичних рухів чи ординарних, простих розумових задач. Кноррінг В.І. називає ситуаційний підхід методом аналізу ситуацій, що вивчає, в першу чергу, ті фактори зовнішнього середовища, які впливають на ефективність роботи організації. На його думку, будь-яка діяльність вимагає передбачення, планування цілей, їх зміну при нестабільному зовнішньому середовищі.

Будь-яка ситуація має ідейну чи економічну основу, дослідження якої дозволяє зрозуміти ретроспективу та визначити перспективу. Управлінська діяльність передбачає аналіз ситуацій, виявлення тенденцій її можливого розвитку та формування мети відповідно до тієї тенденції, яка постає найбільш корисною. Ситуаційний підхід використовує можливості прямого втручання науки до конкретних ситуацій.

Здійснивши аналіз різних точок зору до ситуаційного підходу, можна констатувати, що більшість науковців в галузі менеджменту в основу цього підходу ставлять ситуацію, як конкретний набір обставин, що впливають на організацію в даний конкретний час. Їх головний висновок: не існує уніфікованого ефективного способу управління в усіх ситуаціях. Ефективне досягнення цілей організації забезпечується пов'язуванням конкретних прийомів та концепцій із виникаючими ситуаціями.

Список використаних джерел

1. Славіна Н.А. Ситуаційний аналіз в управління підприємством. ECONOMIC AND LAW PARADIGM OF MODERN SOCIETY, 2016. №1. С.212-217.
2. Федулова Л.І. Ситуаційний менеджмент: науково - методологічний аспект. К., Науковий світ, 2007. 34 с.
3. Фролова Г.І. Ситуаційний підхід в сучасній теорії та практиці менеджменту. Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. Київ: НДЕІ, 2006. Вип.16. С. 146-149.